

A zsidóság modernizációja Magyarországon a 19. században

Speciálkollégium

BTTR2252BA, BTTR2720BA, Időpont: szerda 8–10, Hely: 314

Oktató: Dr. Prepuk Anikó, habil. egyetemi docens

A speciálkollégium a magyar zsidóság 19. századi történetével foglalkozik. Áttekinti a zsidóság betelepülésének folyamatát, a jogi és társadalmi befogadás lépéseit, elemzi a zsidóság társadalmi modernizációját, demográfiai és foglalkozási szerkezetét. Érinti a politikai antiszemitizmus jelenségét és a rá adott válaszokat, a cionizmus formálódását.

1. A zsidóság bevándorlása Magyarországra a 18. századtól
2. II. József türelmi politikája
3. Viták az emancipációról a reformkorban
4. A felekezeti intézmények kiépülése, a haladó és a konzervatív irányzat formálódása
5. A zsidóság részvétele az 1848/49-es forradalomban és szabadságharcban
6. Az 1868–69. évi egyetemes gyűlés és az ortodox-neológ “szakadás”
7. Az 1867. évi emancipációtól az 1895. évi recepcióig
8. A zsidóság társadalmi integrációjának sajátosságai a 19. század második felében
9. A zsidóság részvétele Budapest modernizációjában
10. A tiszaezlári vérvád és a politikai antiszemitizmus kibontakozása
11. Felekezeti élet a századfordulón, az asszimiláció kudarcai
12. A politikai cionizmus születése

Irodalom

Don, Jehuda: *A magyarországi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete a 19–20. században.*

Tanulmányok. Budapest, 2006.

Gyáni Gábor: Az asszimiláció fogalma a magyar társadalomtörténetben. *Valóság*, XXXVI (1993) 4. 18–27.

Katz, Jacob: *Kifelé a gettóból. A zsidó emancipáció évszázada 1770–1870.* Budapest, 1995.

Bácskai Vera: *A vállalkozók előfutárai. Nagykereskedők a reformkori Pesten.* Budapest, 1989.

Frojimovics Kinga–Komoróczy Géza–Pusztai Viktória–Strbíková Andrea: *A zsidó Budapest. Emlékek, szertartások, történelem.* 1–2. kötet. Budapest, 1995.

Gonda László: *A zsidóság Magyarországon 1526–1945.* Budapest, 1992.

Gyurgyák János: *A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmetörténet.* Budapest, 2001.

Hanák Péter (szerk.): *Zsidókérdés – Asszimiláció – Antiszemitizmus. Tanulmányok a zsidókérdésről a huszadik századi Magyarországon.* Budapest, 1984.

Katz, Jakov: *Végzetes szakadás. Az ortodoxia kiválása a zsidó hitközségekből Magyarországon és*

- Németországban*. Budapest: Múlt és Jövő, 1999.
- Katzburg, Nathaniel: *Fejezetek az újkori zsidó történelemből Magyarországon*. Budapest, 1999.
- Kövér György. *A tiszaezlári dráma. Társadalomtörténeti látószögek*. Budapest, 2011.
- Lendvai L. Ferenc–Sohár Anikó–Horváth Pál (szerk.): *Hét évtized a hazai zsidóság életében*. 1–2. kötet. Budapest, 1991.
- Silber, Michael K. (szerk.): *Magyar zsidó történelem – másképp. Jeruzsálemi antológia*. Második, átdolgozott kiadás. Budapest–Jeruzsálem, 2008.
- Szabolcsi Lajos: *Két emberöltő. Az Egyenlőség évtizedei (1881–1931)*. Budapest, 1993.

Dr. Prepuk Anikó